

DECLARACIÓ DE LA DELEGACIÓ BOLXEVIC LENINISTA A LA CONFERÈNCIA DE LES ORGANITZACIONS COMUNISTES I SOCIALISTES D'ESQUERRA¹

Lev Trotski

17 d'agost de 1933

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “Declaración de la delegación bolchevique leninista a la Conferencia de las organizaciones socialistas y comunistas de izquierda”, en, Escritos, Tomo V, volumen 1, Editorial Pluma, Bogotá, 1976, pp. 53-65.

[El col·lapse de les dues internacionals](#)

[La posició dels bolxevics leninistes](#)

[La lluita contra el reformisme](#)

[Els quatre primers congressos de la Comintern](#)

[Lliçons estratègiques de l'última dècada](#)

[L'URSS](#)

[El règim partidari](#)

El col·lapse de les dues internacionals

Malgrat l'evident desintegració del capitalisme internacional com a sistema econòmic i social, el moviment obrer mundial travessa avui una crisi més profunda que la que seguí a l'aixafament de la Comuna de París o la que portà aparellada la guerra imperialista. Dos partits obrers del país més industrialitzat d'Europa, que comptaven amb tretze milions de votants, els partits Socialdemòcrata i Comunista, capitularen sense combat davant del règim feixista. Dues internacionals han estat posades a prova i han entrat en fallida.

La socialdemocràcia, la fallida de la qual es feu evident en la guerra imperialista de 1914 a 1918, tractà de reconstituir els seus rengles després de la catàstrofe mundial per tal d'impedir que els obrers es passaren al comunisme i a la Tercera Internacional. La derrota de la socialdemocràcia alemanya confirma que el reformisme, que portà al desastre a la Segona Internacional, no portà ni pot portar els treballadors més que a noves catàstrofes. La socialdemocràcia,

¹ “Declaració de la delegació bolxevic leninista a la Conferència de les organitzacions comunistes i socialistes d'esquerra”, *The Militant*, 23 de setembre de 1933.

que fins a últim moment s'ha aferrat al capitalisme putrefacte, s'ha vist arrossegada en el procés de decadència d'aquest últim. Però la Tercera Internacional, l'objectiu de la qual era organitzar les forces del proletariat per a un aixecament revolucionari contra la burgesia de tots els països i per la victòria del socialisme, també ha fracassat. Ha caigut víctima del centrisme burocràtic, que es basa en la teoria i la pràctica del socialisme en un sol país; en una paraula, ha naufragat en aqueix conjunt d'errors que han entrat en la història amb el nom de stalinisme. En el moment en què el capitalisme, esborronador per les contradiccions mundials, posà a l'ordre del dia la revolució internacional, la Comintern es convertí en un submís i impotent eco de la conservadora i nacionalment limitada burocràcia soviètica.

Avui, en les noves condicions de l'Alemanya de Hitler, milers de comunistes tracten de salvar el partit oficial continuant amb la vella política. Amb tota la nostra simpatia per aquests sacrificats lluitadors, hem de dir-los que de res serviran els esforços i sacrificis mal orientats. sota el terror feixista la política stalinista està condemnada a breu termini al desastre total. En Alemanya cal construir sobre noves bases un nou partit revolucionari il·legal.

Després que la marxa viva dels esdeveniments ha demostrat que el feixisme i la socialdemocràcia, els recursos extrems del capitalisme, s'exclouen no sols políticament sinó també físicament, calia fer de la simple conclusió derivada d'aquesta experiència la base de l'agitació internacional, empentant la socialdemocràcia al front únic amb els partits comunistes.

Tanmateix totes les evidències, la burocràcia de la Comintern ha tornat a plantejar més fermament que mai la teoria del socialfeixisme, i després de bloquejar-se totalment la possibilitat d'un apropament a les organitzacions reformistes de masses ha substituït la política proletària del front únic pels blocs carnavalescos amb impotents cenacles de pacifistes i aventurers. Si la catàstrofe alemanya no ha ajudat la burocràcia stalinista, ja res l'ajudarà. Són necessaris nous partits i una nova internacional.

La posició dels bolxevics leninistes

Els participants en aquest congrés són de molt diversos orígens polítics. Alguns han trencat amb la Segona Internacional en el transcurs dels últims anys; altres provenen dels rengles de la Tercera Internacional; altres, finalment, tenen un origen mixt o intermedi. Alguns han actuat com a partits independents; altres es consideraven fraccions i com a tals treballaven. Si aquestes organitzacions es reuneixen avui per primera vegada en un congrés per a tractar de trobar els fonaments per a un treball en comú, aquest sol fet implica que totes admeten obertament la necessitat d'unificar sobre noves bases l'avantguarda proletària.

Respecte a Alemanya, la nostra organització internacional (bolxevics leninistes), després de seriosos i agitats debats, ha adoptat quasi per unanimitat

aquesta posició. En allò que fa a la Comintern en el seu conjunt, tan sols fa quinze dies que hem començat a discutir formalment la qüestió. Parlem ací en nom del plenari internacional dels bolxevics leninistes, que ha aprovat aquesta declaració. Les nostres seccions nacionals encara no han tingut temps d'expressar-se plenament. Però el desenvolupament dels esdeveniments i el de la pròpia Oposició d'Esquerra planteja el problema de tal manera que no tenim cap dubte de quin serà el veredict de les nostres organitzacions. Siga com siga, a elles els correspon l'última paraula.

Probablement alguns dels participants en el congrés opinen que demorem massa la ruptura amb la burocràcia stalinista. Aquest no és lloc per a tornar a velles disputes. No obstant, és un fet que la nostra política, que pren en consideració les condicions objectives i no els estats d'ànim subjectius, ens ha permès formar organitzacions estables de bolxevics leninistes en més de vint països. Encara que en la seua majoria són organitzacions de quadres i no de masses, compten amb el considerable avantatge d'estar unides per una concepció programàtica i estratègica que ha evolucionat gradualment amb els grans esdeveniments i lluites del proletariat.

La lluita contra el reformisme

Pel que hem dit resulta evident que la nostra ruptura amb la burocràcia centrista de cap manera suavitza la nostra posició envers el reformisme. Al contrari, és ara més irreconciliable que mai. El principal crim històric de la burocràcia stalinista consisteix precisament en què tota la seua política ha servit d'inestimable ajuda a la socialdemocràcia evitant així que el proletariat prenga el camí revolucionari.

Per a nosaltres, bolxevics leninistes, i esperem que també per a vostès, no cap ni tan sols pensar en un treball permanent en comú amb organitzacions que no hagen trencat amb les bases principistes del reformisme, que continuen esperant la regeneració de la socialdemocràcia com a partit o que consideren la seua missió aconseguir la unificació de la Segona i la Tercera Internacional. Els grups imbuïts de semblants tendències només poden fer retrocedir el proletariat. I nosaltres, recolzant-nos en les lliçons del passat, volem anar cap avant.

Les "vint-i-una condicions" per a ser membre de la Internacional Comunista, elaborades en el seu moment per Lenin per tal de diferenciar-se resoludament de qualsevol tipus de reformisme i anarquisme, adquireixen novament en aquesta etapa una urgent actualitat. Per descomptat, no ens referim al text d'aquest document, que caldrà canviar radicalment d'acord amb les condicions d'aquest període modern, sinó al seu esperit general d'intransigència marxista revolucionària.

Només amb la condició de separar-se irreconciliablement del reformisme és possible i necessari cooperar amistosament amb totes les organitzacions que

avui evolucionen del reformisme cap al comunisme. Condemnem i rebutgem categòricament el mode d'actuar de la burocràcia stalinista, que tracta de “socialfeixistes d'esquerra” totes les organitzacions revolucionàries que (per culpa de la mateixa Comintern) no estan dins d'ella, i al dia següent d'una catàstrofe les convoca en forma commovedora a entrar al seu si com a partits “simpatitzants”. La Comintern només pot descompondre i destruir les organitzacions proletàries, no enfortir-les ni educar-les. La col·laboració que pretenem suposa una actitud honesta davant dels fets i les idees, una crítica fraternal i el respecte mutu.

Els quatre primers congressos de la Comintern

La política revolucionària és inconcebible sense la teoria revolucionària. Com a mínim, ací hem de començar des del principi. Ens basem en Marx i Engels. Els primers congressos de la Internacional Comunista ens deixaren una valuosa herència programàtica: el caràcter de l'època moderna com a època imperialista, és a dir de declivi capitalista; la naturalesa del reformisme modern i els mètodes per a combatre'l; la relació entre democràcia i dictadura proletària; el paper del partit en la revolució proletària; la relació entre el proletariat i la petita burgesia, especialment els camperols (qüestió agrària); el problema de les nacionalitats i la lluita d'alliberament dels pobles colonials; el treball en els sindicats; la política del front únic; la relació amb el parlamentarisme, etcètera. Els quatre primers congressos sotmeteren totes aquestes qüestions a una anàlisi principista que encara no ha estat superada.

Un dels primers i més urgents objectius de les organitzacions que han inclòs en el seu programa la necessitat de regenerar el moviment revolucionari consisteix en analitzar les resolucions de principi dels quatre primers congressos, posar-les en el seu ordre del dia i sotmetre-les a una seriosa discussió a la llum de les futures tasques del proletariat. Segons la nostra opinió, aquesta conferència ha d'assenyalar les vies i els primers passos a donar per a encarar aquest treball tan necessari.

Lliçons estratègiques de l'última dècada

La vida política de l'avantguarda proletària no es detingué en els primers congressos de la Internacional Comunista. Influïda per les circumstàncies històriques, és a dir pel procés de la lluita de classes, l'aparell de la Comintern passà totalment del marxisme al centrisme, de l'internacionalisme a la limitació nacionalista. Així com fou impossible construir la Tercera Internacional sense escombrar de les ensenyances de Marx les deformacions que imposà el reformisme, avui és impossible crear partits proletaris revolucionaris sense escombrar dels principis i mètodes del comunisme les falsificacions que imposà el centrisme burocràtic.

La lluita (prenyada de grans sacrificis) de l'Oposició d'Esquerra contra les oscil·lacions de l'aparell stalinista es reflecteix en una sèrie de documents programàtics i estratègics. D'acord amb les etapes polítiques més importants de l'última dècada, aquests documents encararen els problemes següents: la construcció econòmica de l'URSS, el règim partidari, la política del front únic (per una banda el Comitè anglorus, per l'altra l'experiència alemanya), el camí de la revolució espanyola (la "dictadura democràtica"), la lluita contra la guerra, la lluita contra el feixisme, etcètera. Les conclusions bàsiques d'aquesta lluita que ja porta deu anys estan resumits en els "onze punts" del precongrés internacional de l'Oposició d'Esquerra. Sotmetem a la consideració de vostès aquest document programàtic.

Sobra dir que, per la nostra banda, considerarem amb la major atenció totes les tesis, resolucions i declaracions programàtiques en què altres organitzacions ací representades hagen expressat o puguen expressar la seua caracterització dels objectius i perspectives. No volem una altra cosa que l'intercanvi d'experiències i idees. Sentim gran satisfacció en comprovar que la "Declaració de Principis" del Partit Socialista Revolucionari d'Holanda concorde en totes les qüestions fonamentals amb la plataforma de l'Oposició d'Esquerra Internacional. Per descomptat, aquesta conferència no pot discutir amb la necessària profunditat les ensenyances programàtiques i estratègiques que deriven de la lluita revolucionària mundial. Però és hora de començar a fer-ho. Ens permetem expressar l'anhel que totes les organitzacions ací representades reproduïsquen en la seua premsa els nostres "onze punts" amb tots els comentaris que siguin necessaris, i que després se'ns done la possibilitat de defensar de manera polèmica les nostres tesis en els mateixos periòdics. Per la nostra part, ens comprometem a publicar, per a informació i discussió de les nostres seccions, tots els documents programàtics que ens presenten altres organitzacions, a les que atorgarem l'espai adequat en la nostra premsa perquè defensen les seues posicions.

L'URSS

El problema de l'URSS té una excepcional importància per al moviment obrer mundial i per tant també per a la correcta orientació d'aquest congrés. Els bolxevics leninistes considerem que l'URSS, inclús amb les seues característiques actuals, és un estat obrer. Aquesta caracterització no implica fer-se il·lusions ni embellir la realitat.

No es pot sentir més que menyspreu per aqueixos "amics" de l'URSS que declaren que tota crítica contra la burocràcia soviètica és contrarevolucionària. Si els revolucionaris s'hagueren guiat per aqueixes normes de conducta la Revolució d'Octubre no s'hauria fet mai.

Rebutgem com una burla al pensament marxista la posició brandlerista que la política de la burocràcia stalinista representa en tots els altres països un cúmul

d'errors però continua essent infal·lible en l'URSS. Tal "teoria" es basa en la negació dels principis generals de la política proletària i rebaixa la Internacional a una simple suma de partits nacionals els dirigents de la qual estan sempre disposats a tancar els ulls davant dels seus respectius pecats. Un marxista no pot tenir res en comú amb aquesta concepció socialdemòcrata.

La política de la burocràcia stalinista en l'URSS parteix dels mateixos principis que la de la Comintern. La diferència no està en els mètodes sinó en les condicions objectives; en l'URSS la burocràcia es recolza en els fonaments implantats per la revolució proletària, i si bé en una dècada ha aconseguit malgastar el capital de la Comintern, en l'URSS ha minat però no ha liquidat les bases de l'estat socialista. En realitat, privat del partit, dels sindicats i dels soviets, dels que s'ha apropiat la burocràcia, el proletariat soviètic defensa amb les seues tradicions revolucionàries a l'estat obrer, evitant que retrocedisca al capitalisme.

Identificar l'ordre social de l'URSS amb un "capitalisme d'estat" tipus nord-americà, italià o alemany significa ignorar el problema social fonamental, és a dir el caràcter de la propietat, i obrir-li les portes a les conclusions mes falses i perilloses. Opinem que sobre aquesta qüestió no caben ambigüitats ni compromisos. Defensar l'estat obrer de l'imperialisme i la contrarevolució continua essent avui l'obligació de tot treballador revolucionari. Però açò no significa en gens ni mica convertir-se en instrument de la diplomàcia soviètica.

Els actes i declaracions de la diplomàcia soviètica han provocat més d'una vegada, especialment en el darrer període, l'acalorada indignació, totalment correcta, dels obrers avançats. Res debilita més la posició internacional de l'URSS, tanmateix tots els reconeixements i pactes de no agressió, que la política exterior totalment oportunista dels stalinistes, imbuïda de les il·lusions pacifistes del "socialisme en un sol país".

No es pot defensar l'URSS sense la lluita revolucionària del proletariat mundial; no hi haurà lluites revolucionàries sense independència de la burocràcia i de la diplomàcia soviètiques. D'altra banda, la crítica més irreconciliable al stalinisme no exclou sinó que, per contra, exigeix, un front únic amb la burocràcia soviètica contra els enemics comuns.

El règim partidari

Per a la construcció de nous partits i d'una nova internacional s'ha de prestar molta consideració al problema del règim partidari. La democràcia obrera no és un problema organitzatiu sinó un problema social. En última instància, la liquidació de la democràcia obrera és conseqüència de la pressió dels enemics de classe per mitjà de la burocràcia obrera. La història del reformisme en els països capitalistes i l'experiència de la burocratització de l'estat soviètic confirmen en la mateixa mesura aquesta llei històrica.

La socialdemocràcia utilitza un complicat sistema per a establir el règim que li és necessari; d'una banda, expulsa sistemàticament del partit i dels sindicats els treballadors amb tendències radicals o crítiques quan no pot comprar-los amb llocs ben remunerats; per altra banda, allibera els seus ministres, diputats parlamentaris, periodistes i buròcrates sindicals de l'obligació de sotmetre's a la disciplina del partit. La combinació de la repressió, el robatori i l'engany permet a la socialdemocràcia mantenir la fatxada de la discussió, les eleccions, el control, etcètera, mentre al mateix temps actua com l'aparell de la burgesia imperialista dins de la classe obrera.

A través de l'aparell estatal, la burocràcia stalinista ha liquidat la democràcia partidària, soviètica i sindical, no sols en essència sinó també formalment. El règim de la dictadura personal ha estat plenament transmès pel Partit Comunista de la Unió Soviètica a tots els partits comunistes dels països capitalistes. La tasca dels funcionaris del partit és interpretar la voluntat de la cúpula burocràtica. Les masses partidàries tenen un sol dret: callar i obeir. La repressió, la persecució, l'engany, són els mètodes amb què comunament es manté l'“ordre” en el partit. Per aquest camí els partits proletaris van a la decadència i la ruïna.

Un revolucionari es forma en un clima de crítica a tot l'existent, incloent-hi la seua pròpia organització. Només es pot aconseguir una ferma disciplina per mitjà de la confiança conscient en la direcció. Per a guanyar-se aquesta confiança són necessàries una política correcta i també una actitud honesta cap als propis errors. D'aquí que el problema del règim intern siga per a nosaltres tan extraordinàriament important. Als obrers avançats se'ls ha de donar la possibilitat de participació conscient i independent en la construcció del partit i en la direcció del conjunt de la seua política. Els obrers joves han de comptar amb la possibilitat de pensar, criticar, cometre errors i corregir-se.

D'altra banda, queda clar que un règim partidari democràtic conduirà a la formació d'un endurit i unificat exèrcit de lluitadors proletaris només si les nostres organitzacions, recolzant-se en els fermes principis del marxisme, estan disposades a combatre irreconciliablement, encara que amb mètodes democràtics, tota influència oportunista, centrista i aventurera. Tot el desenvolupament del procés planteja l'orientació cap a una nova internacional. No obstant, açò no significa que proposem proclamar immediatament la nova internacional. Ho hauríem proposat, sense vacil·lar, si les organitzacions ací representades ja haguessen arribat a un acord real, és a dir, provat per l'experiència, respecte als principis i mètodes de la lluita revolucionària. Però no ho hem fet. Només el treball revolucionari en comú i la crítica mútua amb serietat ens faran arribar a una unanimitat principista i per tant a la internacional.

No es pot preparar una nova internacional sense participar pràcticament en els esdeveniments que succeeixen. Per descomptat, seria fals contraposar la

discussió programàtica a la lluita revolucionària. Cal combinar-les. Saludem el fet que el congrés haja posat en el seu ordre del dia problemes urgents referents a la lluita contra el feixisme i contra la guerra; en qualsevol d'aquests terrenys estem disposats a donar un vertader pas endavant, calze amb colze amb les altres organitzacions.

Camarades! Sense conducció, sense direcció internacional, el proletariat no podrà alliberar-se de la seua actual opressió. La creació d'una nova internacional no depèn només del desenvolupament objectiu dels esdeveniments sinó, també, dels nostres propis esforços. És probable que ja siguem molt més forts del que creiem. No en va la història ens demostra com una organització que gaudeix d'autoritat encara que haja perdut la seua direcció pot continuar acumulant errors aparentment impunes durant un llarg període, però finalment el curs dels fets provoca el col·lapse inevitable. Al contrari, una organització en la brúixola de la qual es pot confiar però que durant molt de temps ha estat una minoria insignificant, en un nou gir històric pot elevar-se sobtadament a un nivell superior. Aqueixa possibilitat s'obre davant de nosaltres amb la condició que la nostra política siga correcta. Tractem de no perdre aquesta oportunitat unificant les nostres forces. La nostra responsabilitat revolucionària és immensa. Que la nostra tasca creadora s'eleve a l'altura d'aquesta responsabilitat.